

İLAÇ ÜRETİCİLERİNE NEFES ALDIRACAK

İlaç sektörü üreticileri güç kaybetmeye devam ediyor. Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği Genel Sekreteri Dr. Ümit Dereli ise kur güncellemesinin yanı sıra sektörde bazı iyileştirmeler yapılması talep etti.

İlaç üreticilerinin maliyetleri enflasyon ve kur baskısının etkisiyle ciddi oranda artış gösterdi. İlaç sanayisinde kullanılan birçok hammaddeyi Hindistan ve Çin gibi uzak doğu ülkelerinden ithal eden üreticiler, sürdürülebilirliklerini sağlama noktasında güçlük çekmeye başladı. Buna karşılık

İlaç sanayisinde tedarik ve üretim noktasında büyük önemi olan ilaç döviz kuru, ilaç temininde sıkıntı yaşamamak ve yerli üreticiyi korumak için yeniden güncellendi. Üreticiler ise bu güncellenmenin tek başına yeterli gelmeyeceğini düşünüyor.

YÜKSEK MALİYET DÜĞÜMÜ

İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası (İEİS) Genel Sekreteri Savaş Malkoç, birçok maliyet kaleminde yaşanan yüksek oranlı maliyet artışlarının endüstri için iyice çözümsüz noktaya geldiğini aktararak, "Nitekim, ilaç sektörü maliyet artış oranları geçtiğimiz yıl Ocak-Kasım dönemindeki %54,6'lık Yİ-ÜFE oranının çok üzerinde gerçekleşti. Birkaç örnek vermek gerekirse, bu yıl içerisindeki ortalama maliyet artışları ilaç etkin maddesi, yardımcı madde, enerji fiyatları, taşımacılık ve ambalaj malzemelerinde neredeyse %100'e ulaştı" ifadelerini kullandı.

ZORLUKLARA RAĞMEN İHRACAT ARTTI

Maliyetlerin artmasıyla birlikte zor durumda kalan üreticiler tüm bu negatif etkilere rağmen Mayıs 2023 Sanayi Üretim Endeksi verilerine göre, on iki aylık ortalama Temel Eczacılık Ürünlerinin ve Eczacığa İlişkin Malzemelerin imalatında %9,83 artış gerçekleştirmeyi başardı. İlaç hammadde ithalatı ve biten ilaç ürünü ihracatı incelendiğinde ise ilaç endüstrisinin ülke ekonomisine

sağladığı katkı daha net görülüyor. 2022 yılında kurlarda yaşanan yüksek artış ile maliyetlerin yükselmesine rağmen 895 milyon dolar tutarında hammadde girişine karşın 1,86 milyar dolar nihai ürün ihracatı gerçekleştirildi. İlaç ithalatında bitmiş ürünlere olan ihtiyacın yurtiçi üretim imkanlarıyla karşılanması sağlandığında ihracatın daha da fazla artması bekleniyor.

ÜRETİM VE ERİŞİM SÜRDÜRÜLEBİLİR OLMALI

Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği (AİFD) Genel Sekreteri Dr. Ümit Dereli ise kur güncellemesinin yanı sıra ilaç üretimi ve ilaca erişimin sürdürülebilir kılınması için ek kur dalgalanmalarına karşı ek düzenlemelere ihtiyaç duyulduğunu dile getirdi. Dereli, "İlaçlara erişimin sürdürülebilir kılınması adına kur değerinin mevcut piyasa değerine yakınsamasını sağlayacak ve oluşabilecek ek kur dalgalanmalarına karşı arz güvenliğini tesis edecek ek düzenlemelere ihtiyaç duymaktadır. Sektörümüzün önceliği, her zaman olduğu gibi Türkiye'deki hastaların yanında olmaktır. Türkiye'deki ilaç tedarikinin sürdürülebilirliğini tehdit eden sorunların aşılacağına yönelik güçlü inancımızı korumaktayız" açıklamalarına yer verdi.

EK DÜZENLEME İHTİYACI

Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği (AIFD) Genel Sekreteri Dr. Ümit Dereli, kur güncellemesinin yanı sıra ilaç üretimi ve ilaca erişimin sürdürülebilir kılınması için ek kur dalgalanmalarına karşı ek düzenlemelere ihtiyaç duyulduğunu dile getirdi. Dereli, "İlaçlara erişimin sürdürülebilir kılınması adına kur değerinin mevcut piyasa değerine yakınsamasını sağlayacak ve oluşabilecek ek kur dalgalanmalarına karşı arz güvenliğini tesis edecek ek düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır. Sektörümüzün önceliği, her zaman olduğu gibi Türkiye'deki hastaların yanında olmaktır. Türkiye'deki ilaç tedarikinin sürdürülebilirliğini tehdit eden sorunların aşılacağına yönelik güçlü inancımızı korumaktayız" açıklamalarına yer verdi.

DÜZENLEMEDE BÜTÜNSEL YAKLAŞILMALI

Dereli, sektörün ilerleyen dönemlerde daha fazla üretim ve tedarik sorunu yaşamaması için atılacak en önemli adımlardan birisinin uluslararası standartlara uyumlu olması gerektiğini belirtti. Dereli, "Atılacak en önemli adım, AR-GE, üretim ve dağıtım halkalarından oluşan ilaç değer zincirinin; ruhsatlandırma, fiyatlandırma, geri ödeme, fikri mülkiyet hakları gibi temel düzenleme alanları, gelişmiş ülkelerle uyumlu standartlarda bütünsel olarak ele alınmalıdır. Sektörümüzün gelecek hedefleri arasında yer alan; ülkemizdeki hastaların, en yeni tedavilere kesintisiz ve gelişmiş ülkeler ile eşzamanlı erişebilmelerini sağlayacak başarılı bir sağlık inovasyon ekosistemi bu bütünsel yaklaşımla mümkündür" dedi. Dereli, "İyi kurgulanmış ilaç finansman modelleri, karar alma mekanizmalarında hasta ve hekim derneklerinin rolünün artırılması ve sektördeki tüm paydaşlar arasında hasta odaklı bir yaklaşımla iş birliklerinin sayısının artırılması da önemli konular arasında. Bu sayede toplum sağlığını güvence altına almış oluruz" şeklinde konuştu.

AR-GE YATIRIMLARI ARTIRILACAK

Dereli, Türkiye'nin globalde ilaç sektöründe küresel rekabet gücünü artırmak için iş birliklerine devam edeceklerini söyleyerek, AR-GE payını artırmaya gayret ettiklerini belirtti. Dereli, "Bu kapsamda toplumun sağlık düzeyini iyileştirmek ve ülkemiz ilaç sektörünün küresel rekabet gücünü artırmak üzere ilaç değer zincirini oluşturan temel düzenleme alanlarında, gelişmiş pazarlarla uyumlu standartlarla bütünsel olarak ele alınması için tüm paydaşlarımızla yaptığımız iş birliklerine devam edeceğiz. İlaç değer zincirindeki en önemli halkalardan biri olan AR-GE, ilaç sektörünün ve dolayısıyla toplum sağlığının geleceği açısından belirleyicidir" ifadelerini kullandı. Dereli, 2021 yılında dünyada ilaç şirketlerinin dünya çapındaki reçeteli ilaç satış gelirlerinin yaklaşık beşte birini AR-GE yatırımlarına ayırdığını dile getirerek, "AR-GE yatırımları küresel olarak yıllık 212 milyar dolar seviyelerinde gerçekleşti ve bu yatırımın yüzde 60'ı klinik araştırmalara tahsis edildi. Ülkemizin, küresel ilaç değer zincirinin en önemli bileşeni olan ilaç Ar-Ge'sinin, yatırımlar bağlamında yüzde 60'ını oluşturan klinik araştırmalardan daha fazla pay alması, hem hasta açısından hem bilimsel anlamda kazanımlarımız, hem de ülke ekonomisine katkısı düşünüldüğünde çok anlamlı ve kritik önemdedir" ifadelerine yer verdi.

Ümit DERELİ

